https://www.cancermission.no/aktuelle-saker/2026/missions-gar-inn-ny-fase-nasjonale-krefthuber-far-viktig-rolle/

«Missions» går inn i ny fase – nasjonale krefthuber får viktig rolle

EU-kommisjonens nye midtveisevaluering viser at de fem samfunnsoppdragene i Horisont Europa begynner å gi resultater. For Cancer Mission blir neste fase særlig viktig: Resultater og løsninger fra forskning og innovasjon skal i større grad skaleres, og bli til ny politikk og tjenester. Evalueringen peker på de nasjonale Cancer Mission-hubene som et viktig virkemiddel i dette arbeidet.

PUBLISERT 14. OKT. 2026



Sofia A. Strand fra Forskningsrådet i samtale med Wenche Gerhardsen fra Oslo Cancer Cluster under et arrangement i regi av Cancer Mission Hub Norge i mai 2026. Foto: Jorunn Valle Nillsen.

EUs fem samfunnsoppdrag ble lansert i 2021 for å mobilisere forskning, innovasjon, myndigheter, næringsliv og samfunnet rundt noen av Europas største utfordringer: kreft, klimatilpasning, sunne

hav og vann, klimanøytrale byer og sunn jord.

I en ny midtveisevaluering konkluderer EU-kommisjonen med at alle fem har gjort betydelige fremskritt. Samtidig peker evalueringen fremover mot en fase der det blir stadig viktigere å få resultater ut av enkeltprosjektene og over i praktisk bruk, skalering og mer varige strukturer.

Cancer Mission på god vei mot 2030-målet

Målet for Cancer Mission er å forbedre livet til mer enn tre millioner mennesker innen 2030 gjennom bedre forebygging, tidlig diagnostikk, behandling og oppfølging.

På bakgrunn av aktivitetene som ble finansiert mellom 2021 og 2024, anslår Kommisjonen at innsatsen allerede kan bidra til å forbedre livet til 2,3 millioner mennesker innen 2030. Kommisjonen forventer at målet på tre millioner kan nås når flere prosjekter kommer til og resultatene fra disse blir tilgjengelige.

Fra 2021 til 2024 finansierte Cancer Mission 62 prosjekter med 480 millioner euro. Prosjektene har blant annet bidratt til 23 kliniske studier på tvers av land, 40 nye verktøy innen forebygging, diagnostikk og behandling og mer enn 850 samarbeid mellom forskning, helsetjeneste og politikkutforming. Når 2025 inkluderes, er den samlede investeringen kommet opp i 605 millioner euro fordelt på 75 prosjekter.

Sterk norsk deltakelse i utlysningene

Norske forsknings- og innovasjonsmiljøer har hevdet seg godt i de siste utlysningene. I 2025-runden, som er den siste med publiserte tildelingsresultater, deltok norske aktører i 24 av 109 evaluerte søknader. Sju av søknadene med norsk deltakelse fikk støtte, noe som tilsvarer en suksessrate på 29 prosent, mot 13 prosent totalt i utlysningen. To av de 14 prosjektene som fikk støtte koordineres fra Norge.

Hubene skal bidra til at kunnskapen tas i bruk

Et viktig grep i samfunnsoppdraget på kreft er etableringen av nasjonale knutepunkter: cancer mission hubs. Alle EU-land og tre assosierte land deltar i arbeidet med å bygge opp nettverket, og innen utgangen av 2026 ligger det an til at 19 nasjonale huber er etablert . Norges hub ble etablert allerede i 2022, og ble formelt anerkjent i regi av ECHoS-konsortiet i 2026.

Kommisjonen fremhever hubene som en måte å samle forskere, helsetjeneste, myndigheter, pasientorganisasjoner, finansieringsaktører og næringsliv på. Oppgaven er blant annet å bryte ned barrierer og bidra til at resultater fra Cancer Mission raskere kan tas i bruk i de nasjonale helse- og omsorgstjenestene.

– Gjennom Cancer Mission og Europe's Beating Cancer Plan har EU skapt engasjement i kreftmiljøene over hele Europa. Satsingen har ikke bare mobilisert forskere, men også inspirert

utviklingen av både nasjonale kreftstrategier og Cancer Mission-huber i flere land. Men for at EUs investeringer virkelig skal få effekt, må kunnskapen og resultatene tas videre nasjonalt.

Cancer Mission-hubene er etablert nettopp for å bidra til denne overgangen, og det er gledelig at evalueringen så tydelig anerkjenner denne rollen, sier Sofia Anderholm Strand, NCP for helse og Cancer Mission i Forskningsrådet.

EU Cancer Mission – fem år med samarbeid

Fra 29. september til 1. oktober samlet EU Cancer Mission Showcase rundt 650 deltakere, fysisk og digitalt, i Brussel. Hele 90 EU-finansierte prosjekter ble presentert, med vekt på resultater, samarbeid og hvordan forskning og innovasjon kan komme kreftpasientene til gode.

Se opptak, presentasjoner og bilder fra arrangementet.

Samme utvikling i de fem samfunnsoppdragene

Utviklingen er ikke unik for kreftområdet. De fem samfunnsoppdragene har ulike mål og arbeidsformer, men bygger på den samme grunntanken: forskning og innovasjon skal kobles tettere til politikk og praksis, og løsninger skal utvikles, prøves ut og tas i bruk sammen med aktørene som skal gjennomføre dem.

I samfunnsoppdraget for klimatilpasning står regioner og lokalsamfunn sentralt i arbeidet med å utvikle og ta i bruk løsninger for økt motstandsdyktighet mot klimaendringer. Samfunnsoppdraget for klimanøytrale og smarte byer arbeider blant annet gjennom klimakontrakter mellom byene og sentrale aktører. Innen sunne hav og vann prøves nye løsninger ut på en rekke demonstrasjonssteder, mens samfunnsoppdraget for jordhelse og mat bygger opp levende laboratorier og fyrtårn der forskere, næringsliv, forvaltning og andre aktører utvikler og tester løsninger i praksis.

Norge deltar i alle de fem samfunnsoppdragene gjennom Horisont Europa. På tvers av samfunnsoppdragene blir koblingen mellom europeisk kunnskapsutvikling og nasjonal, regional og lokal gjennomføring stadig viktigere. For kreftområdet er de nasjonale Cancer Mission Hubene en del av denne infrastrukturen for å koble europeisk forskning og innovasjon til nasjonal gjennomføring.

EU-kommisjonens midtveisevaluering av EU Missions ble publisert 14. september 2026.

Meldinger ved utskriftstidspunkt 29. november 2026, kl. 03.38 CET

> Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.